

**Talousvaliokunnan mietintö n:o 47 hallituksen esityksestä laeiksi
osuuspankkilain sekä rahoitustarkastuslain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunta on lähettänyt 22 päivänä lokakuuta 1993 talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 219 laeiksi osuuspankkilain sekä rahoitustarkastuslain 2 §:n muuttamisesta.

Esityksen johdosta valiokunnassa ovat olleet kuultavina vanhempi hallitussihteeri Olli Paaja valtiovarainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Tiina Astola oikeusministeriöstä, ekonomisti Ari Saarinen valtion vakuusrahastosta, johtaja Esko Hollman Osuuspankkien Keskusliitosta, varatuomari Raimo Husu rahoitustarkastuksesta ja johtaja Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä.

Hallituksen esitys

Osuuspankkilakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset osakeyhtiön perustamisesta jatkaamaan osuuspankin toimintaa sekä osuuspankin muuttamisesta osakeyhtiöksi.

Osuuskunta voi perustaa osakeyhtiön, jolle siirretään osuuspankin koko liiketoiminta. Osuuskunta merkitsee osakeyhtiön kaikki osakkeet. Näitä osakkeita saa luovuttaa vain osuuspankin kokouksen yksimielisellä päätöksellä. Laissa tällaista pankkia kutsutaan osuustoiminnalliseksi osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi.

Sellainen osuuspankki, joka on tullut välittömästi tai välillisesti valtion tai valtion vakuusrahaston tukitoimien kohteeksi, voidaan muuttaa suoraan osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi. Valtiovarainministeriö voi valtion vakuusrahaston esityksestä päättää, että osuuspankin johtokunnan on kutsuttava viipymättä osuuskunnan kokous päättämään yhteisömuodon muutoksesta. Osuuskunnan päätös on tehtävä yhdessä osuuskunnan kokouksessa läsnäolevien jäsenten äänen enemmistöllä. Osuuspankin jäsenestä sekä mahdollisesta lisäosuusmaksun ja sijoitusosuuden omistajasta tulee osakeyhtiömuotoisen pankin osakkeenomistaja.

Molemmissa yhteisömuodon muutoksissa osuuspankin varat, velat ja varaukset sekä muut oikeudet ja velvoitteet siirtyvät toimintaa jatkavalle pankille.

Tällaiset osakeyhtiömuotoiset pankit säilyvät osuuspankkien vakuusrahaston jäseninä. Osakeyhtiömuotoinen pankki voidaan muuttaa liikepankiksi. Liikepankin on siirryttävä liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahastoon.

Osuuspankkitarkastus tarkastaa myös osakeyhtiömuotoista pankkia ja sen osakkeita omistavaa osuuskuntaa.

Rahoitustarkastuslakia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että osuustoiminnallisen osakeyhtiömuotoisen pankin osakkeita omistava osuuskunta tulee rahoitustarkastuksen valvontaan.

Laissa on tarkemmat säännökset yhteisömuodon muutoksessa noudatettavista menettelytaivoista.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta ehdottaa lakiehdotusten hyväksymistä etenkin sen johdosta, että osuuspankki on tullut tai tulossa valtion tai valtion vakuusrahaston tukitoimien kohteeksi ja että valtion edut voidaan tällaisessa tapauksessa paremmin turvata osakeyhtiömuotoisessa pankissa. Yhteisömuodon muutoksen päätöksentekotavat ovat poikkeukselliset ja monimutkaiset muuhun yhteisölainsäädäntöön verrattuna. Osuustoiminnallinen osakeyhtiömuotoinen pankki yhteisöoikeudellisena käsitteenä on myös varsin erikoinen.

Osuuspankkilaki

41 b §: Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin säännöstä täsmennettäväksi siten, että tässä pykälässä tarkoitettu menettelyltään yksinkertaisempi yhteisömuodon muutos toteutetaan nimenomaan valtion vakuusrahaston aloitteesta

silloin, kun osuuspankki on tullut valtion tai valtion vakuusrahaston tukitoimien kohteeksi.

Pykälän 2 momentin mukaan valtiovarainministeriö voi valtion vakuusrahaston esityksestä päättää, että osuuspankin johtokunnan on kutsuttava viipymättä osuuskunnan kokous päättämään yhteisömuodon muutoksesta.

41 k §: Osakeyhtiömuotoinen pankki voidaan muuttaa liikepankiksi. Tällaisen liikepankin on siirryttävä liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahastoon. Siirtyvän liikepankin on suoritettava velvoitteensa osuuspankkien vakuusrahastolle valtiovarainministeriön määräämässä ajassa ja määräämällä tavalla sekä maksettava liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahastolle laissa säädetyllä tavalla laskettu kertaluonteinen ylimääräinen kannatusmaksu.

Pykälän 2 momentin säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi siten, että valtiovarainministeriöllä on oikeus korottaa ylimääräistä kannatusmaksua siirtyvästä liikepankista vakuusrahas-

tolle mahdollisesti aiheutuvien ylimääräisten riskien ja vastuiden kattamiseksi. Kannatusmaksu saa olla kuitenkin enintään kolme prosenttia siirtyvän liikepankin edellisen toimintavuoden taseen loppusummasta.

41 c §: Valiokunta ehdottaa, että selvyuden vuoksi pykälään lisätään uusi 3 momentti, jonka mukaan osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi muutetun pankin on edelleen kuuluttava osuuspankkien vakuusrahastoon. Sen sijaan liikepankkilaissa tarkoitetuksi liikepankiksi muutetun pankin on lakiehdotuksen 41 j §:n mukaan siirryttävä liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahastoon.

Edellä olevan perusteella valiokunta kunnoittaen ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana ja

että 1. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

1.

Laki

osuuspankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun osuuspankkilain (1271/90) 37 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentti ja 96 § sekä

lisätään 42 §:ään uusi 4 momentti ja lakiin uusi 6 a luku seuraavasti:

37 ja 38 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 a luku

Osakeyhtiön perustaminen jatkamaan osuuspankin toimintaa sekä osuuspankin muuttaminen osakeyhtiöksi

41 a §

(Kuten hallituksen esityksessä)

41 b §

Sellainen osuuspankki, joka on vuonna 1993 tai sen jälkeen tullut valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/92) mukaisesti tai muulla tavalla välittömästi tai välillisesti valtion tai valtion vakuusrahaston tukitoimien kohteeksi, voidaan valtion vakuusrahaston aloitteesta muuttaa osakeyhtiömuotoiseksi pankiksi sen mukaan kuin tässä luvussa säädetään.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

41 c §

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edellä 41 a §:n 1 momentissa ja 41 b §:ssä tarkoitettun pankin on kuuluttava osuuspankkien vakuusrahastoon.

41 d—41 j §

(Kuten hallituksen esityksessä)

41 k §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edellä 1 momentissa tarkoitettun liikepankin on liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahastoon siirtyessään maksettava tälle vakuusrahastolle kertaluonteinen ylimääräinen kannatusmaksu, joka on yhtä monta osaa liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahaston edellisen toimintavuoden taseen loppusummasta kuin vakuusrahastoon siirtyvän pankin viimeisen toimintavuoden tilinpäätöksen taseen loppusumma on liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahastoon kuuluvien pankkien taseiden loppusum-

mien yhteismäärästä. *Valtiovarainministeriöllä on oikeus siirtyvästä liikepankista aiheutuvan riskin kattamiseksi korottaa ylimääräistä kannatusmaksua. Kannatusmaksu saa olla kuitenkin enintään kolme prosenttia siirtyvän liikepankin edellisen toimintavuoden taseen loppusummasta.*

41 l—41 o, 42 ja 96 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Louekoski sekä jäsenet Dromberg, Jansson, Jurva, Jääske-

läinen, Kivelä, Korhonen, Koski, Laivoranta, J. Leppänen, Linnainmaa (osittain), Luhtanen ja Vuoristo.
